

*Костиця І.В., Корженко А.С.
м. Харків, Україна*

РОЗВИТОК ПАМ'ЯТІ, МИСЛЕННЯ ТА ІНТЕЛЕКТУ У МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ-ЛІДЕРІВ

Сьогодні ми можемо констатувати суттєве зростання інтересу до проблеми розвитку пам'яті, мислення та інтелекту у майбутніх фахівців вищих освітніх закладів. Це обумовлено зростаючою інформаційною навантаженою людиною, необхідністю швидкого опанування майбутніми фахівцями знань, умінь, навиків, набутих під час освіти, тому розвиток пам'яті, мислення та інтелекту є одним з ключових питань становлення майбутніх психологів-лідерів. Пам'ять, мислення і інтелект входять в число пізнавальних процесів людини і забезпечують йому можливість зберігати в свідомості відбите, висловлювати і передавати його іншим людям. У житті психолога-лідера дуже важливу роль грають ці психічно-пізнавальні процеси. На думку О. Романовського «Пам'ять – пізнавальний психічний процес, що полягає у закріпленні, збереженні і подальшому відтворенні життєвого досвіду. Пам'ять лежить в основі здібностей людини, є умовою навчання, формування емоцій і навичок, без неї неможливе нормальне функціонування ні суспільства, ні досягнення успіху психологів-лідерів.» [1, с.5]. Піонером в дослідженні пам'яті людини вважається Г.Еббінгауз, який ставив експерименти на собі (основною методикою було заучування безглузвих списків слів або складів) [2]. Т. Гура вважає, що завдяки пам'яті людина може зберігати безліч змістових зв'язків між явищами світу; за їх відсутності створюються «болісні розриви» в усьому духовному житті людини, що може призвести до тяжких хворобливих явищ. Людська пам'ять - ланка зв'язку між минулим, сучасним і майбутнім. Втрачаючи пам'ять, індивід втрачає не лише своє минуле, а й здатність нормально жити. Головний інструмент нашого розуму - це пам'ять, це зв'язок минулого з сьогоденням і майбутнім, процес збереження минулого досвіду, що дає можливість його повторного використання [3, с.4]. Щоб розвивати пам'ять потрібно: вчити вірші і уривки тексту; читати більше книжок; вивчати кілька іноземних мов. Ми повністю згодні з думкою про те, що пам'ять є важливим процесом для психологів-лідерів.

Мислення- пізнавальний процес активного пошуку і виявлення існуючих зв'язків і стосунків між предметами і явищами у зовнішньому і внутрішньому світі. Результатом мислення є думка (поняття, зміст, ідея) [2, с.15]. Щоб розвивати мислення потрібно: постійно пізнавати щось нове і розширювати свій кругозір; потрібно якомога більше подорожувати, відкривати нові місця і знайомитися з новими людьми; потрібно імпровізувати і завжди шукати нові шляхи вирішення повсякденних завдань, не потрібно орієнтуватися на встановлені рамки і правила.

О. Романовський зазначав, що «Інтелект - сукупність усіх розумових здібностей людини, що дозволяють пристосовуватися до умов свого існування. Це головна структура здібностей, серед яких розумові грають найважливішу роль, при цьому велике значення мають властивості уваги, пам'яті, сприйняття» [1, с.24]. Теорія інтелекту Р. Стернберга, три фактори, що формують «інтелект успіху»: аналітичний інтелект (здібності до розв'язання задач); творчий інтелект (здатність орієнтуватися в нових ситуаціях за рахунок теперішніх навичок); практичний інтелект (уміння пристосуватися до змінного середовища) [2]. Головний коефіцієнт інтелектуальності – IQ Тести на визначення інтелекту, вони дають оцінку, яка відображає, наскільки людина розумніша від інших людей того ж віку. Коефіцієнт інтелектуальності визначається як середній бал – 100, найнижчі можуть наближатися до 0, а високі до 200. Стандартне (тобто середнє для всіх груп) відхилення – 16 балів у кожний бік. У кожного третього IQ перебуває між 84 і 100 балами, і така сама частина (34%) – з показниками від 100 до 116 балів. Люди поділяються людей з низьким IQ (від 10 до 84 балів) і людей з високим IQ (від 116 до 180 б) [1, с.25]. Щоб розвивати мислення дуже корисні будуть такі книги як: Вуджек Т. «Тренування розуму»; Мікалко М. «Тренінг інтелекту»; Гетьманів А.Д. «Підручник по логіці» [1].

Таким чином, без розвитку пам'яті, мислення та інтелекту неможливо становлення майбутніх психологів як лідерів, тому що ці психічно-пізнавальних процеси є основою формування не тільки професійних компетентностей майбутніх фахівців, але й базою становлення особистісних якостей людини, зокрема лідерських якостей майбутніх психологів.

Література. 1. Романовський О. Г. Бізнес-лідерство і когнітивні якості : навч. посібник / О. Г. Романовський ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Київ : НВЦ Пріоритети, 2016. – 40 с. 2. Романовський

О.Г. Психологія управління: навч. посібник для студ. всіх спец. / О.Г. Романовський, О.С. Пономарьов, А.О. Лаврентьева / Націон.техн. ун-т "ХПІ"; Українська інженерно-педагогічна академія. - Х.: НТУ "ХПІ", 2001. - 162 с.. 3. Гура Т. В. Розвиток когнітивних якостей у майбутніх інженерів-лідерів / Т. В. Гура // Бочаровські читання : матер. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяч. пам'яті С. П. Бочарової, м. Харків, 2016 р. – Харків : ХНУВС, 2016. – С. 246-250.